

Zbatimi i SNRF 9 në sistemin bankar të Ukrainës

Bogdan Lukasevych,

Krye kontabilist -Drejtor i Departamentit të Kontabiliteti në
Bankën Kombëtare të Ukrainës

Liudmyla Sniurska,

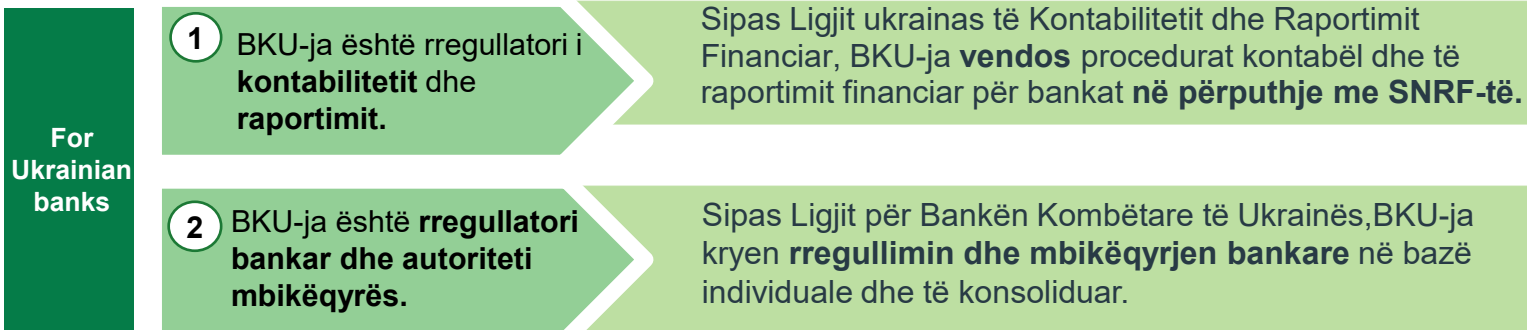
Yv/Shefe e Departamentit të Kontabilitetit – Shefe njësie
Banka Kombëtare e krainës

14 dhjetor 2021

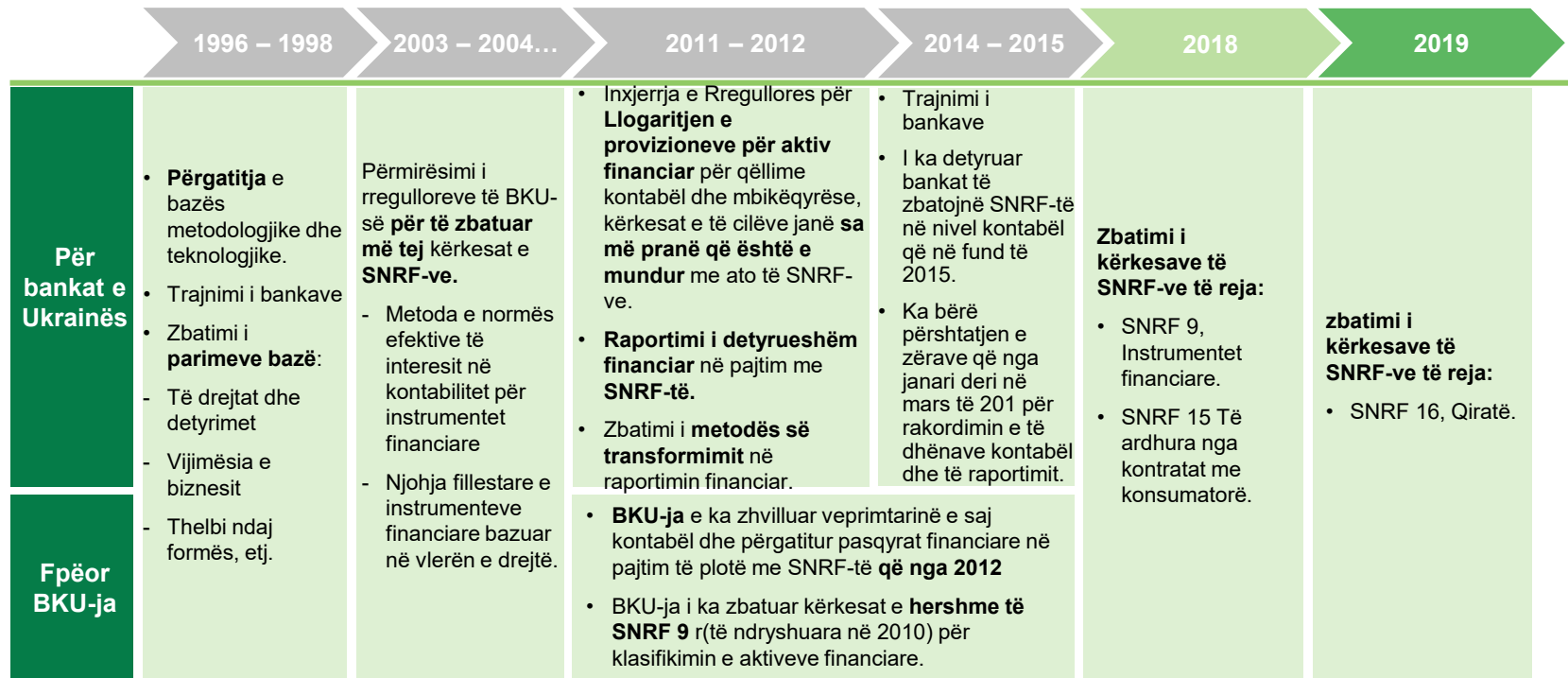
Kuadri ligjor i Ukrainës përcakton funksionet e Bankës Kombëtare të Ukrainës në kontabilitet

Në Ukrainë, sistemi bankar është me dy nivele

Funksionet e BKU-së përcaktojnë rolin kyç të saj në zbatimin e SNRF-ve në sektorin bankar të Ukrainës.

Zbatimi i SNRF-ve është bërë në disa faza në Ukrainë

Zbatimi dhe përdorimi i kërkesave të SNRF 9 mbulojnë dy fusha

---

1. Provizionet për humbje të pritshme të kredive sipas SNRF 9, ndikimin e Covid-19.
2. Aspektet e veçanta të zbatimit të kërkesave të SNRF 9 lidhur me njohjen dhe matjet.

Provizionet për humbje të pritshme nga kreditë sipas SNRF 9

Aktualisht, Ukraine ka kuadro të veçanta për llogaritjen e riskut të kredive për qëllime kontabël dhe mbikëqyrëse

Për qëllime kontabël dhe të raportimit financiar

Për qëllime të mbikëqyrjes bankare

sipas **SNRF 9**

$$ECL = PD \times CL$$

$$\Rightarrow ECL_{s(i)} = GCA - \sum_{i=1}^n p(s_i) \cdot PV_i$$

Rregullorja 14/ 21.02.2018 Kontabilizimi nga bankat ukrainase i transaksioneve me *Instrumente financiare*

Bankat ajanë të detyruara të përgatitin **brenda për brenda** metodat e tyre specifike për matjen e humbjeve të pritshme nga kreditë

Bazuar në Parimet dhe rekomandimet e **Komitetit të Bazelit**

Rregullorja 351/ 30.06.2016 *Identifikimi i shumës së riskut të kredisë për transaksionet bankare të lidhura me aktive nga bankat ukrainase.*

$$CR = PD \times LGD \times EAD$$

Rregulatori ka përgatitur metodologji të hollësishme për vlerësimin e riskut të kredive

Diferenca midis:

- Shumës së riskut të kredive (sipas Rregullores 351) dhe
- Shumës së provizioneve (sipas SNRF 9)

është shuma e **ekspozimit të riskut të kredive** e cila kontabilizohet nga banka në llogaritjen e raporteve ekonomike (**raportet e kapitalit**).

Bashkëpunimi me auditorët dhe konsulentët e jashtëm po bëhet gjithnjë e më i rëndësishëm

Bankat janë të detyruara të përgatitin metodologjitë e tyre të brendshme specifike për matjen e HPK/ECL sipas SNRF 9

- **Pasqyrat financiare vjetore** janë objekt i auditit të parashikuar me ligj.
- Bankat si njësi ekonomike me interes publik janë të detyruara që kontabilitetin dhe përgatitjen e raportimit financiar ta bëjnë **sipas SNRF-ve**
- **Auditi i jashtëm** do të kryhet sipas **Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit**.

Në të njëjtën kohë

BKU-ja vendos disa kërkesa për firmat e auditimit:

- Rregullorja për procedurën e kundërshtimit (pezullimit) nga **Banka Kombëtare e firmës audituese** të zgjedhur nga banka për auditin e jashtëm (#89/ 02.08.2018)

Gjatë pandemisë, BKU-ja ka marrë një numër hapash lidhur me kërkesat ndaj bankave për llogaritjen e humbjeve nga kreditë

Nga perspektiva e kontabilitetit dhe raportimit financiar

Udhëzim i BKU-së (maj 2020):

- Ndikimi i masave në lehtësimin e kredive.
- Matja e HPK-ve.
- Informacionet shpjeguese sipas zbatimit të SNRF 7 .
- Informacionet shpjeguese gjatë raportimit të ndërmjetëm.

Nga perspektiva e mbikëqyrjes bankare

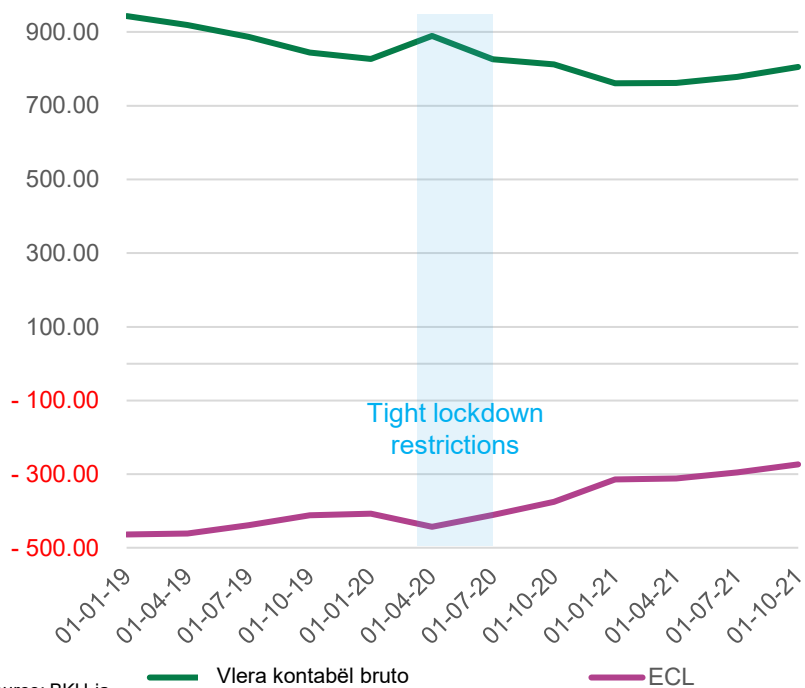
Ndihmë e përkohshme në llogaritjen e riskut të kredive për qëllime mbikëqyrëse: BKU-ja Resolution

- Zbatim i veçantë i kërkesave të Rregullores në përcaktimin e riskut të kredive për shkak të kufizimeve të Covid-it (Mars 2020).
- Miratimi i rregullave të punës së bankave për shkak të kufizimeve të Covid-it (dhjetor 2020).

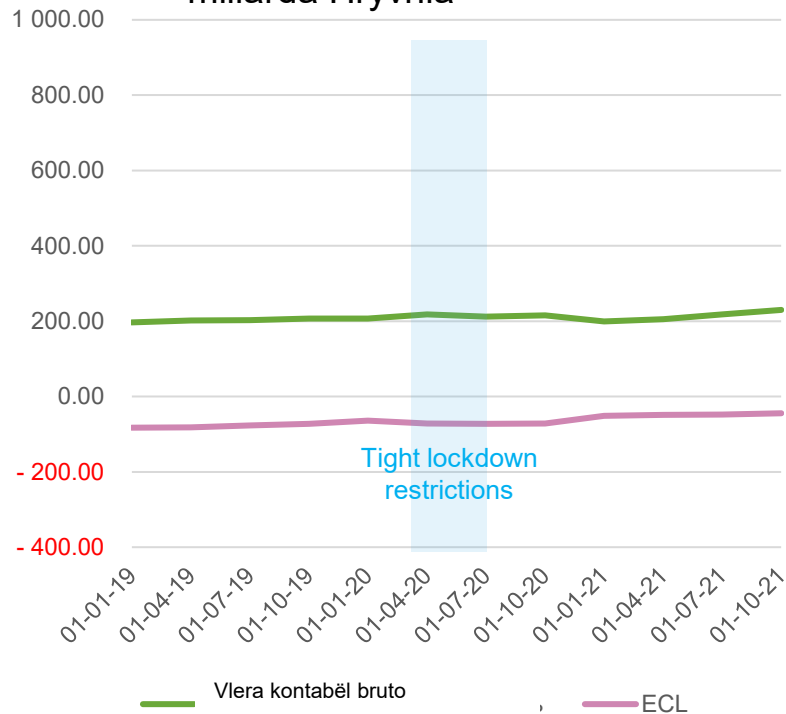
Vëllimi i provizioneve të huave po pakësohet gradualisht

Huat e shoqërive tregtare,
miliarda Hryvnia

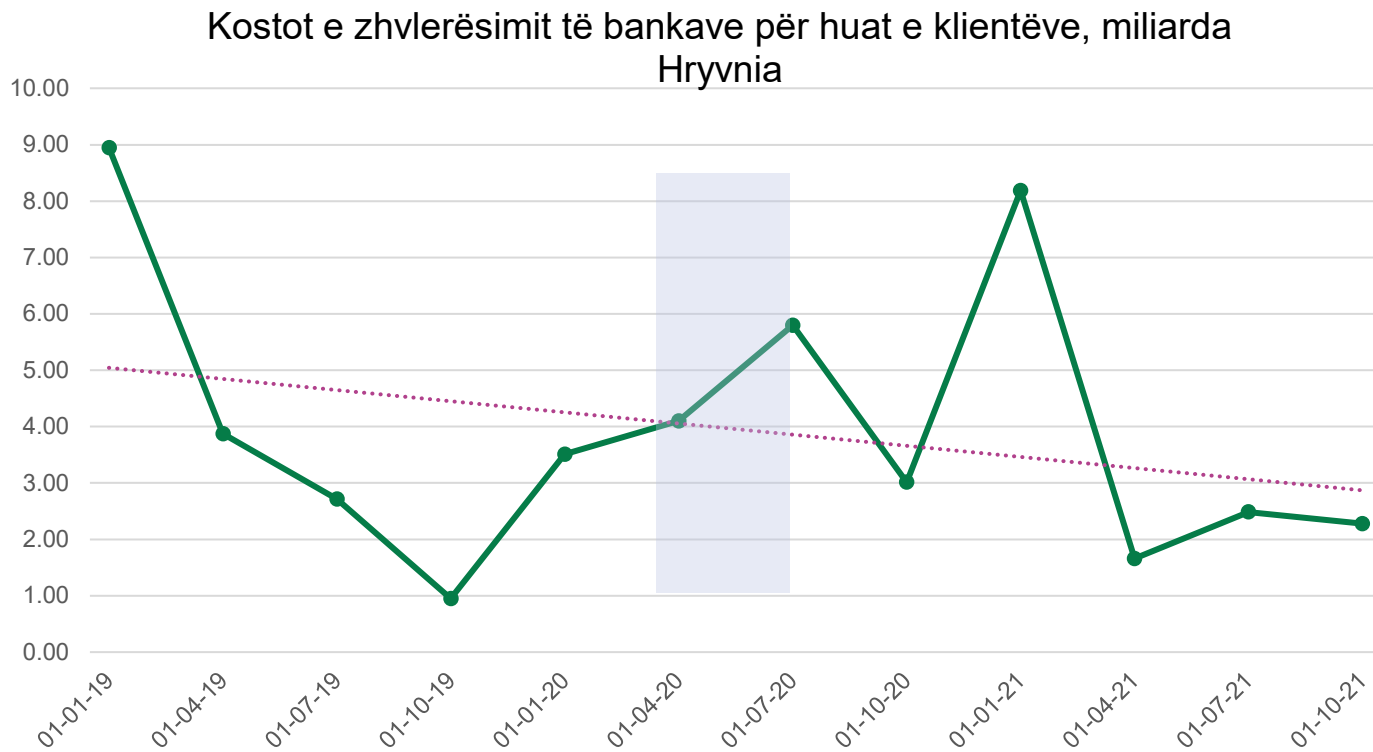

Source: BKU-ja.

Hua me pakicë,
miliarda Hryvnia

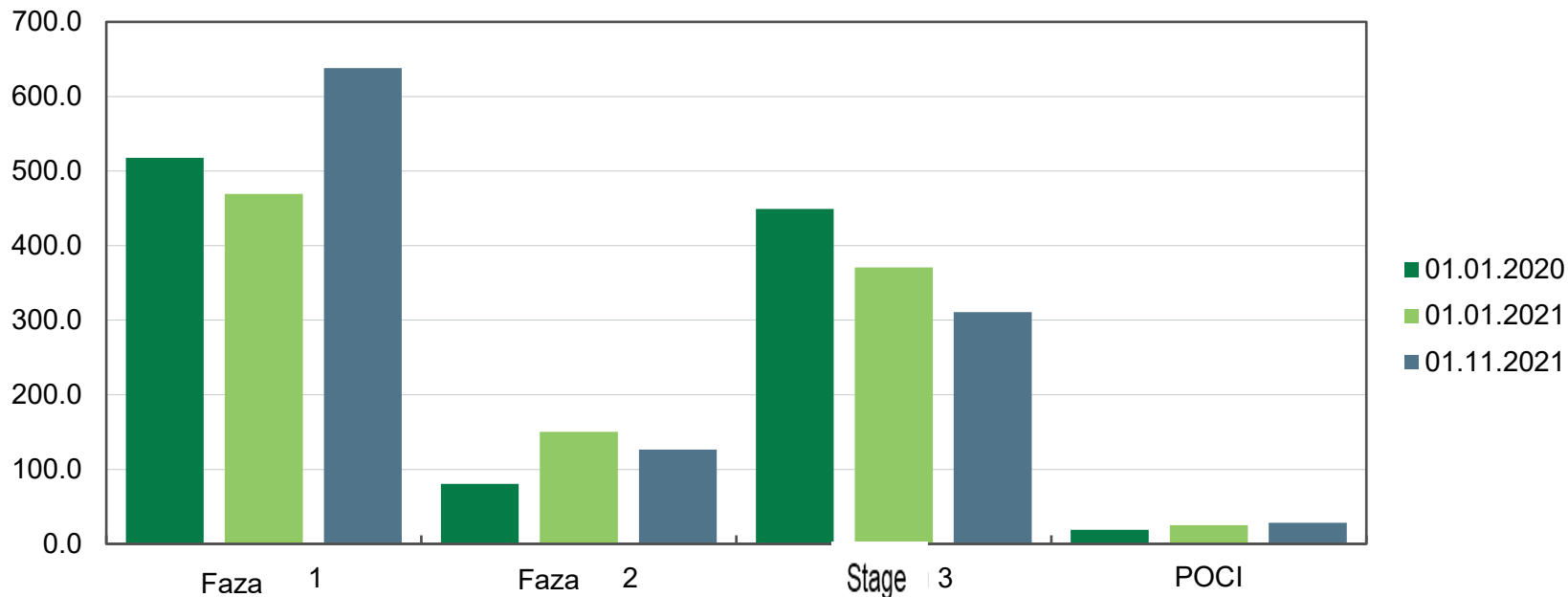

Shpenzimet e provizionim të humbjeve të huas janë sezonale me një tendencë të përgjithshme rënëse

Shuma dhe përqindja e huave në fazën e tretë të zhvlerësimit po pakësohen

Portofoli i huave* sipas fazave të zhvlerësimit në bazë të SNRF 9 (duke filluar nga data e raportimit), miliarda Hryvnia

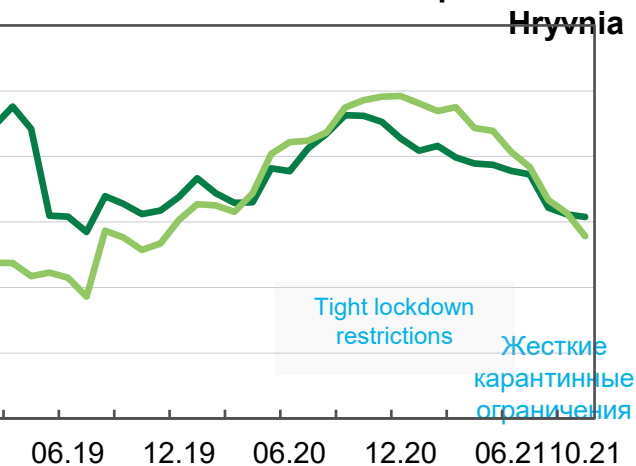

* Duke përfshytuar transaksionet ndërbankare

Источник: НБУ.

Provizionimet për humbjet e huave për huatë e mira po pakësohen gradualisht

Provizionimi për huatë e mira me pakicë në

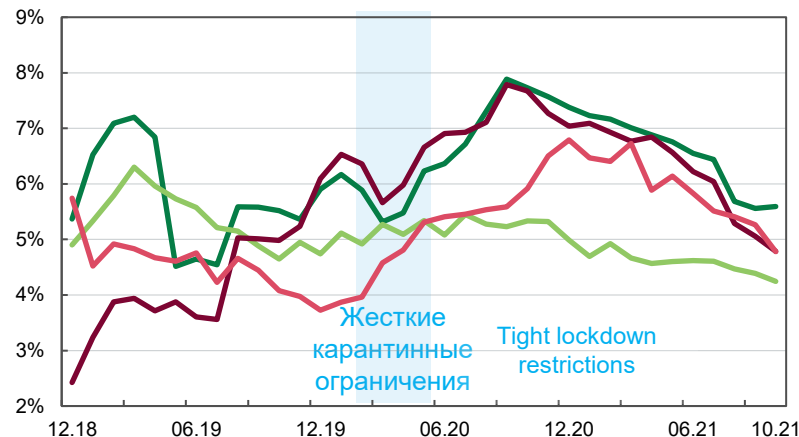
кредитный риск согласно пруденциальным требованиям

ожидаемые кредитные убытки Risku i kredive sipas kërkesave prudenciale

HPK sipas SNRF 9

Nurimi: BKU-ja.

Provizionimi për huatë e mira të shoqërive tregtare

- Risku i kredive sipas kërkesave prudenciale, UAH
- isku i kredive sipas kërkesave prudenciale, FX
- HPK sipas SNRF 9, UAH
- HPK sipas SNRF 9, FX

- Pas rritjes së madhe gjatë krizës, provizionimi për huat e mira me pakicë po pakësohet gradualisht
- Pas rritjes së madhe në 2020, provizionet për huat e **shoqërive tregtare** FX vazhdojnë të jenë të mëdha.

Shuma e provizioneve dhe huave të këqija është prekur nga politika e pakësimit të huave të këqija

---

Me ndihmën e Bankës Botërore, BKU-ja ka përgatitur

Rregulloren për përcaktimin e kriterëve për pakësimin e aktiveve financiare të zhvlerësuara të bankave të Ukrainës duke përdorur zbritjen për humbjet nga kreditë për humbjet e pritshme të kredive (prill 2020)

- Kriteret kryesore për pakësimin e aktiveve financiare të zhvlerësuara janë hartuar sipas SNRF 9 dhe në bazë të praktikës ndërkombëtare.
- Bankat mund të vendosin kriterë të tjera nëse ato nuk bien ndesh me SNRF 9.

After the approval of the general criteria for the write-off, the banks were encouraged to write off impaired assets from the balance sheet. At the same time, losses are not recognized

Disa aspekte të zbatimit të kërkesave të SNRF 9 për njohjen dhe matjen

Për zbatimin e SNRF 9 është dashur të zgjidhen një numër çështjesh operative dhe metodologjike

1. Ndryshime konceptuale në përgatitjen dhe zbatimin e planit kontabël nga bankat
2. Të ardhurat/shpenzimet e ditës 1
3. Qasjet ndaj njohjes së interesit/dividendëve të vlerës së drejtë të fitimit dhe humbjeve për aktivet financiare.
4. Përgatitja e metodologjisë së kontabilizimit të vlerës së drejtë të të ardhurave të tjera të përmbledhura të aktiveve financiare të borxhit.
5. Përgatitja e metodologjisë së njohës së të ardhurave nga interesi për aktivet financiare të llogarive korente (AC) dhe të ardhurave nga vlera e drejtë dhe të ardhura të tjera (FVOCI) në fazat 1 dhe 2 të zhvlerësimit nëse e kanë kaluar afatin, dhe në fazën e tretë të zhvlerësimit.
6. Kontabilizimi i modifikimit të aktiveve financiare.
7. Matja dhe kontabilizimi i aktiveve të blera ose fillestare të zhvlerësuara (POCI).
8. Pakësimi i pjesshëm i aktiveve financiare.
9. Emetime të veçanta të matjeve dhe kontabilizimit të garancive financiare.

BKU-ja also provided additional support to the banks in the SNRF 9 implementation process

BKU-ja aprovoi Rezolutat 1/ 12.01.2018 dhe 29/ 28.03.2018

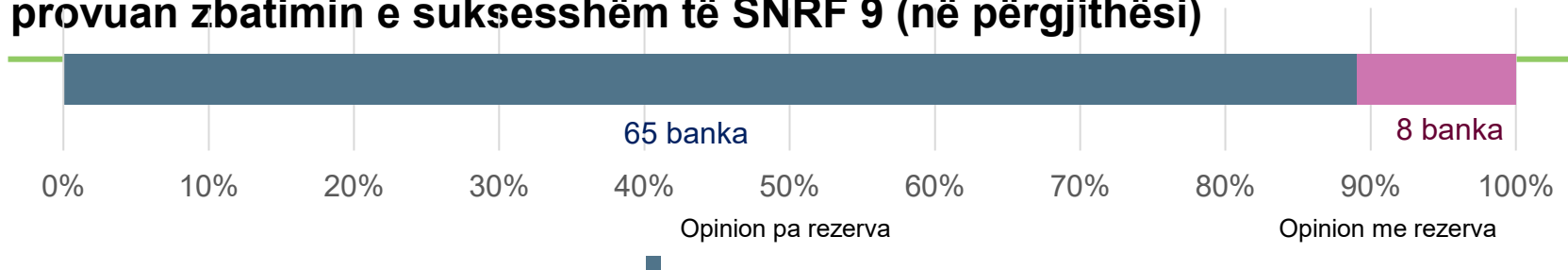
Nga 01.01 2018 deri në 30.06.2018 BKU-ja përkohësisht nuk ka zbatuar sanksione për bankat që kanë shkelur kërkesat rregullatore (raportet ekonomike), statistikore (rregullatore), kërkesat e raportimit, nëse këto shkelje **kishin të bënin** me riklasifikimin apo ndryshimin e çmuarjes së Instrumenteve financiare sipas **SNRF 9**

Kjo qasje e lehtësoi presionin dhe i ndihmoi bankat të kalonin në përdorimin e SNRF 9.

Rezultatet a auditit të jashtëm të pasqyrave financiare të bankave në 2018 provuan zbatimin e suksesshëm të SNRF 9 (në përgjithësi)

Rezervat lidhen me:

- ✓ matjen e humbjeve të pritshme të kredive (6)
- ✓ mungesën e përshtatjeve të tepricës së çeljes në fillim të 2018 (1)
- ✓ përqendrimet e larta të “ekspozimeve të mëdha” (1)
- ✓ njohjen e rezultateve nga modifikimi i huave (1)

65 banka nga 77 kanë raporte auditit “**pozitive**” që përmbajnë opinione auditit pa rezerva
8 banka (10% e gjithë numrit) kanë **opinione auditit me rezerva** të cilat përmbajnë **rezerva** lidhur me vendimet e drejtuesve për vlerësime rreziku të cilat do t'i përmirësonin treguesit e pasqyrave financiare në një farë mase.

BKU-ja ka opinion audit **pa rezerva**.

Not all focal issues of the IASB post implementation review are relevant for the Sistemi bankar i Ukrainës

1. Classification and measurement
2. Business model for managing financial assets
3. Contractual cash flow characteristics
4. Equity instruments and other comprehensive income
5. Financial liabilities and own credit
6. Modifications to contractual cash flows
7. Amortised cost and the effective interest method
8. Transition
9. Other matters

Qasje ndaj klasifikimit

Modele biznesi

Testi SPPI

Instrumentet e kapitalit neto dhe ATP (OCI)

Detyrime financiare dhe risku i vetë kredisë

Modifikime në flukset monetare kontraktuale

Metoda efektive të normës së interesit

Tranzicioni

Plane dhe synime të organizatës përkundrejt praktikës realee

Marrëveshje dhe kushte që shpien në shkeljen e testit SPPI

Matja e vlerës së drejtë e instrumenteve të kapitalit neto në mungesë së tregjeve të zhvilluara aktive (BC 5.18)

- përkufizimi
- Kriteret e modifikimit të materialitetit
- Statusi i rezultateve të modifikimit material
- Vlera e drejtë e aktiveve “të reja” financiare.
- Kontabilizimi i modifikimit të aktiveve që ndërkohë janë pakësuar

Aktivët POCI

Zbatimi i SNRF-ve është proces i vazhdueshëm...

... si gërmimi në miniera...

*У кожного в руках тяжкий залізний молот,
І голос сильний нам згори, як грім, гримить:
"Лукайте сю скалу! Нехай ні жар, ні холод
Не спинить вас! Зносить і труд, і спрагу, й голод,
Бо вам призначено скалу сею розбити."*

*У каждого в руках железный тяжкий молот
И голос сильный сверху, словно гром, гремит:
"Скалу крушите! Пусть ни жар, ни холод
Не остановит вас! Снесите жажду, труд и голод.
Ведь вам начертано сию скалу разбить".*

*And everyone holds heavy iron hammer,
And loud voice from above sounds like a raging thunder:
"Thou split this rock! Allow no cold, nor heat
To stop you! Suffer pain, and thirst, and hunger,
Because you are to break this rock apart!"*

Іван Франко «Каменярі»
"Thyesit e gurëve" nga Ivan
Franko

And a lot of work has already been done!